

101380

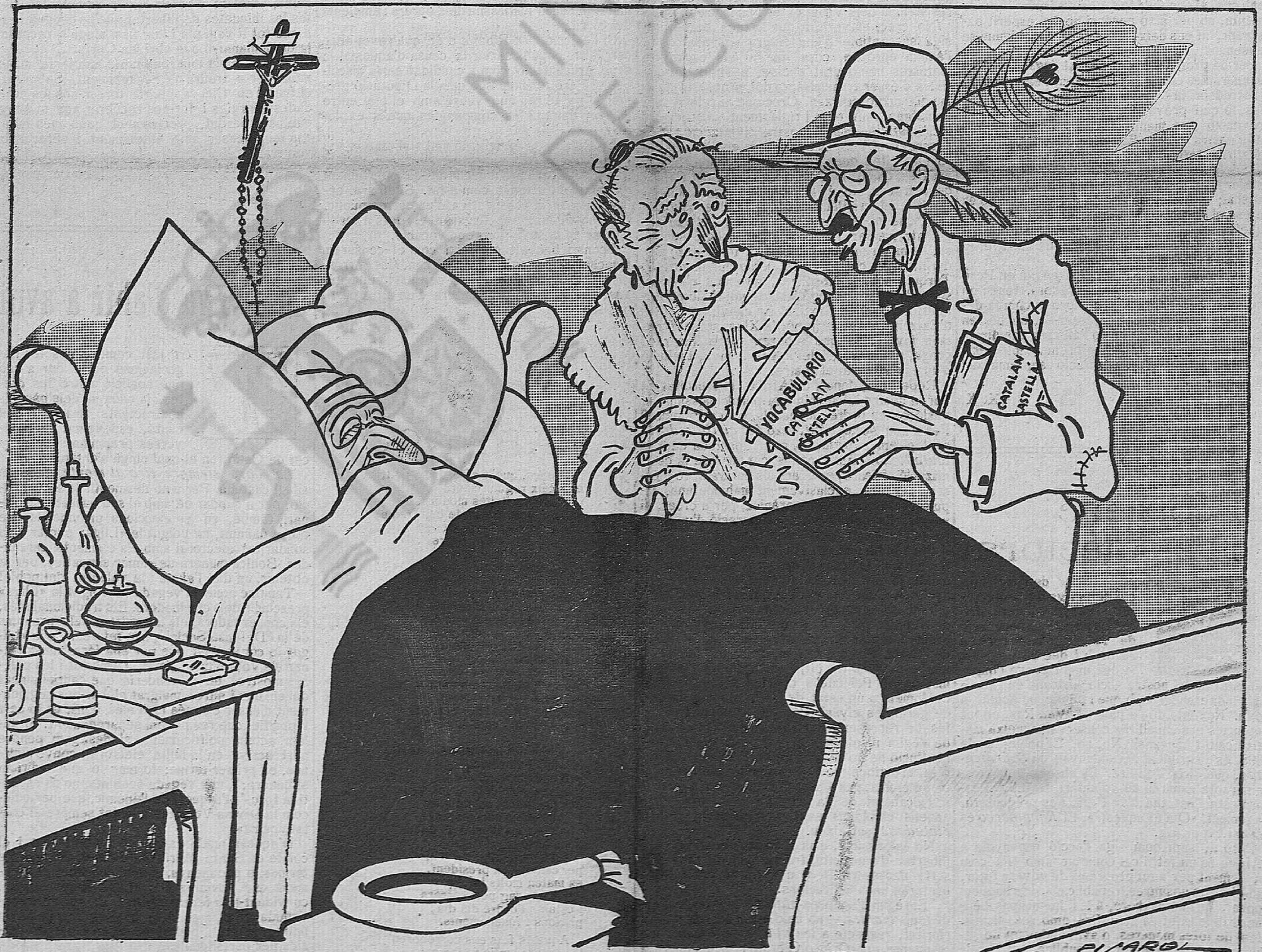
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Els notaris de demà

EL TESTADOR:—A la jove li deixo seixanta unces i mitja...
EL NOTARI:—Chova?... Unces?... Sechanta?... Micha?... Ezpere, ezpere uztez, que voy á conzultar er dizionario.

PI ARGÜE

El míting del diumenge

OU un acte verament grandidós, el míting celebrat al «Tívoli», amb motiu de la qüestió de les notaries.

No cal pas negar-li importància.

Es evident que'l poble català, quan els de Madrid tracten de llevar-li algun dret o d'inferir-li alguna humiliació, sab aplegar-se com en un sol bloc per a fer sentir la seva més enèrgica protesta. Com en els bons temps de Solidaritat, en aquella sala del «Tívoli», que ja és un lloc històric de les gestes de Catalunya, s'aplegaren, sense distinció d'idees, tots els que d'alguna manera senten amor a la nostra terra.

Al costat d'en Cambó parlà en Pere Corominas, i fins el primer, tant poc donat a l'intransigència, es declarà intransigent, i va saber trobar paraules fortes que no podien menys d'ésser aplaudides pels mateixos republicans.

Entre'l públic hi havia confraternitat i sobre tot un escalf i entusiasme d'aquells que fa molt temps no havíem pas vist en actes d'aquesta naturalesa.

Realment, la centralització de les oposicions a Madrid, significa la mort del dret català, i això no podem pas mirar-ho amb indiferència els catalans, per avançades que siguem les nostres idees. Aquesta és, també, una qüestió de llibertat que'ns interessa a tots. Fins els radicals ho han entès així, firmant, els seus prohoms de casa nostra, el missatge enviat al President del Consell de Ministres, reclamant la resolució d'aquest assumpte en favor de Catalunya.

Ignorem l'impressió que causarà, en el Govern, el míting del diumenge, però, siga com vulga, en ell quedà afirmada una veritat irrefragant: que'l nostre esperit patriòtic no és pas mort i, si en algunes ocasions ho sembla, es revifa als cops del Govern centralista. Aprenquí aquest a no jugar amb nosaltres i tinga present que, si ens en dona una de freda i una de calenta, no per això perdem nostre esperit batallador, ni ens deixem emmellar com alguns se pensen.

Per de prompté els diaris del *trust* tornen a usar paraules oblidades i a retreure els aranzels, i recudeix la campanya patriòtica d'altres dies, lo que prova que en el fons existeix una prevenció ben manifesta contra les llibertats de la nostra terra. El ridícol fantasma del separatisme torna a sorgir com una mena d'espectre dels que se serveixen els *xarlatans* per a estafar als il·lusos. No, aquí no n'hi ha de separatisme; lo que hi ha és una dignitat que no és entesa ni apreciada, la qual no pot permetre aqueixa feina lenta, dissimulada i traïdora, d'anar arrabassant-nos, amb ardid de mala fe, lo que més estimem els catalans.

Les ovacions que's prodigaren an en Pere Corominas, Layret i altres oradors, tenen un significat ben expressiu, que prova com la democràcia comença a interessar-se, també, en els problemes que, si bé no l'afecten pas directament, tenen un interès molt remarcable per a la futura autonomia, aspiració suprema del nostre poble.

X. X.

El començ del Protectorat

OM no parlar de l'implantació definitiva del protectorat espanyol al nord africà? La notícia de l'ocupació de Tetuan m'ha sorprès a Madrid; i dec dir-vos que lo que millor prova l'impo-

pularitat de la nostra acció africana és l'absoluta indiferència amb que'l públic ha acollit la nova. Revenja de la pau de Wad-Ras, on les potències ens impediren conservar aqueixa mateixa ciutat africana? No, no. El poble, desde 1898, és un prudent desenganyat, un *Scarmiento*, que diria Voltaire. És absent de la seva ànima tota espurna de voluntari de 1859. Passarà sota l'estatua d'en Prim, i es preguntarà, vagament, «Qui és aquest?». El *Romancero* és acabat... per ara.

Però..., siga com siga, l'acció espanyola a l'Àfrica és un fet, i cal comptar amb ella com un element per a tot programa de govern futur. Està bé que nosaltres, republicans, ens haguem oposat, quan era hora, a les impulsions bèliques, defensant la pau fins amb les armes. Mes, de totes maneres, d'avui endavant no seria possible a un govern republicà sostreure's a la necessitat d'una política africana. En aqueix punt, la República espanyola no podria ésser menys que la República francesa. Anem,

doncs, a veure quines línies generals de conducta haurien d'inspirar una acció governamental d'esquerra en el nou protectorat.

El nord africà, com a colònia—o *quasi-colònia*,—comprèn dues ben diverses actuacions: la d'Espanya respecte als indígenes, i la d'Espanya respecte a les noves poblacions espanyoles formades al Marroc; en altres termes: la conducta en quant a la vella Moreria, i la conducta en quant a la nova Espanya.

La primera condició que ha de tenir una nació *tutora* (que no és lo mateix que nació conqueridora o dominadora) és una superior dignitat en civilització sobre'ls pobles sotmesos a la seva tutela. Aquest és el títol originari del seu dret d'intervenció. Repareu que de la nostra missió a l'Àfrica s'en diu Protectorat (nom que recorda una ben coneguda forma de govern holandesa). De manera que tenim ofici de *protectors*; tenim ofici de *tutors*, i les tuteles exigeixen, en qui les desempenya, les qualitats d'un bon pare de família. La sola excusa de aqueixa presa de possessió europea damunt el Marroc, és la necessitat d'obrir-lo a la fecundació de la cultura; una extensió de l'obra de la Revolució francesa. Tenim una obra de *paternitat* sobre un poble de *menors*. Per una estranya anomalia, Espanya's troba avui encarregada d'operar, en la ciutat de Tetuan, el mateix ofici i la mateixa acció que provocaren a la vila de Madrid, el 2 de Maig de 1808, quan els francesos ens *protegien*.—Per fortuna, els Muley-Abbas moriren definitivament...

L'acció espanyola en relació als indígenes ha d'ésser, sempre, veritable curatela, una mena d'ensenyança de la llibertat, encara que siga de l'ombra de llibertat que fruiem nosaltres. Quina ha estat, històricament, la darrera acció d'Espanya sobre una raça diversa de la nostra? La de les Filipines. Doncs evitem, per tots els medis, que la deplorable colonització de Filipines se repeteixi a l'Àfrica septentrional. Evitem convertir les noves terres en planter de burocràcies com les que següen els pretors i proconsols romans, excitant la desesperada resistència dels Viriats i les Numàncies.

No crec, en veritat, que la raça berberisca siga susceptible d'una futura assimilació de l'ànima europea, cosa que ni els espanyols mateixos han lograt encara, a l'hora en que tenen d'ésser transmissors del propi europeisme que no posseeixen. Crec que la religió mahometana, tant pura i rígida com semítica, és incompatible amb la nostra civilització. Més encara: crec que dins la pròpia civilització europea lluiten dues forces antagoniques: la de progrés, que és la raça, o siga l'element ari, i la de retrocés, que és la religió, o siga l'element semític, el cristianisme. I els pobles mahometans, que no tenen una resistència ètnica per a contrarrestar l'efecte de llur religió semítica, se mostren inadaptables a tot esforç modernitzador, com se veu deplorablement a la Turquia actual. Nosaltres, europeus, rebérem sobre la nostra sang d'arians una fe de pobles inferiors, que'ns rebaixà. En canvi, els pobles d'Extrem Orient, el Japó, la Xina, són el fenomen invers, ja que reberen sobre llur raça groga, assimilada, intel·ligent i viva, l'infusió d'un esperit arià, el nostre.

Repetirem, doncs, a l'Àfrica, l'absurditat de fiar la nostra influència a la perniciosíssima invasió de les ordres monacals, com a Filipines? Per a una acció *civil*, això és, *civilitzadora*, protegiem *religiosos*, gent apartada de tota *ciudadania*? Estic convençut de que la colonització africana, en quant als naturals, té d'ésser, per ara, exclusivament mahometana, impulsora de la cultura corànica, per a crear, al menys, un poble culte, preparació d'un futur poble civilitzat.

Però hi ha una altra acció colonial, a la nostra Africa. Una acció *colonial* en el veritable sentit, ja que s'exerceix sobre la colònia espanyola. A Ceuta, a Melilla, qui sab si ben aviat a Tetuan, es congruen ciutats populoses, nuclis de treball i de vida, troços d'Espanya; que és precis integrar i assimilar plenament al reste de l'Estat. Per què faríem, d'aquells ciutadans, uns espanyols de pitjor condició que'ls de la metròpoli? Per què'ls tindríem sotmesos indefinidament a un estat de seti, a una suspensió de garanties civils? Per què'ls deixariem orfes de representació parlamentaria, orfes de règim municipal, com si pesés damunt ells l'extinció de no sé quin delictes? D'aquelles terres m'arriben veus demanant l'auxili de la meua ploma per a aqueixa obra, per a arribar a l'alçament de la *capitis diminutio* que aquells ciutadans espanyols, encara no ben *ciudadans*, sofreixen.

No és possible, dins la manca actual de vera llibertat d'impresió, tractar aqueix punt com seria necessari. Però'm permeto creure que bastaran unes indicacions.

El règim d'aquelles *placets*—que tenen d'esdevenir *ciutats*,—no ha d'ésser un cas d'inferioritat, respecte a les veïnes poblacions estrangeres, com Orán o Gibraltar, o com les viles africanes on se formen nuclis francesos. En lo judicial, en lo administratiu, en lo municipal, en lo propiament polític, precisa la veritable

espanyolització d'aquells connatural, o siga llur adaptació an el règim normal d'Espanya. Que si, per a la nostra política, en quant als indígenes, l'exemple de Filipines (raça no hispànica) és un precedent que cal evitar, també l'exemple de Cuba (terra de raça espanyola) és un altre precedent negatiu i saludable per a orientar la nostra política en quant als espanyols d'Àfrica, destinats a estendre el territori, i a soldar-lo geogràficament i ètnicament amb el peninsular.—Per una part hem d'evitar els Indíels. Per altra part hem d'evitar els Ser-toris...

GABRIEL ALOMAR

En Ribalta, candidat?

Quan escrivim aquestes ratlles se dona per segur que en Pere Ribalta, el famós president dels carrilaires catalans, se presenta en les vinentes eleccions provincials com a candidat lerrouxista. Si, com sembla, la nova resulta certa, seràn molts els carrilaires i els homes imparcials que censuraran a en Ribalta la seva actitud.

Ja amb motiu de la passada vaga general se xiuxiejava que'ls directores del moviment vagaista català estaven al seu torn moguts per en Lerroux i l'Emilià Iglesias, i això serví—injustament, al nostre entendre—per a presentar aquella hermosa i formidable vaga com una maniobra política. No li sembla a en Ribalta que prestant-se a figurar en la candidatura del partit radical farà bones aquelles acusacions?

Precisament la seva situació personal i la dels carrilaires haurien d'obligar-lo a no barrejar el seu nom en les lluites polítiques, puix si això pot satisfèr la seva vanitat d'home, en canvi perjudica la seva serietat i, sobre tot, fa mal a la causa justíssima dels obrers i empleats del carril.

Si l'elecció d'en Ribalta o de qualsevol altre carrilair pugués servir la causa d'aquests, la seva presentació com a candidat seria disculpable. Però tot-hom sab que la Diputació provincial no té res que veure amb el plet entre els carrilaires i les companyies que'ls exploten.

En Ribalta es fa un gran mal a sí mateix i fa un mal molt més gros encara a la causa col·lectiva dels carrilaires declarant-se obertament lerrouxista i actuant com a tal. Si ell ara, enlluernat per la perspectiva d'un càrrec públic, no s'en adona, poc trigaràn els fets a fer-lo adonar de la seva greu equivocació.

I consti ben alt que així com el censurarem francament perquè va com a candidat lerrouxista, igualment l'hauríem censurat si hagués anat inclòs en la candidatura d'un altre partit qualsevol.

PARANGÓ

França, que'ls seus drets polítics exerceix regularment, que per les lluites modernes compta amb armes de bon tremp, que a tot ideal avantposa son patriotisme i progrés i a sa llibertat hi ajunta son gran respecte a la llei, sense trastorns de cap mena, sense disparar cap tret, com cosa ja convinguda, a l'arribà el degut temps, amb senzillesa admirable canvia el seu president.

Algún cop, la cerimònia adquireix un gran relleu, perquè'l poble, amb entusiasme—com ara darrerament,—barreja, en un chor patriòtic, sos visques i aplaudiments.

Girem la vista, ara, al Mèxic, república florent, prò minada avui, encara, pels ressabís dels temps vells, per les lluites partidistes i ambicions concupiscents, i on els cops d'estat se donen a canonades i a trets.

En aquell país, encara, per canviar un president, es maten molts infelços, corre la sang pels carrers i estan a l'ordre del dia presons i fusellaments.

Aquests fets ens corroboren lo que creiem ja fa temps: que'l nom no fa la república; la fan els procediments.

VERDUM

INDECISIÓ

UI no té res que fer, el gat pentina; però els republicans de Barcelona, quan no tenim feina o descuidem la que tenim, esbravem les nostres energies en destroçar l'afi, preferint aquesta tasca fratricida a la més lògica de molestar als adversaris.

Estem en un període crític, en que una completa manca d'orientació manté inactius, per a tota feina sana, als esperits. Els uns anyoren les bullangues patriòtiques i els cops de sabre a l'esquena; els altres giren amorosament els ulls al tentador Madrid; molts suspiren per una unió que no procuren, i tots arronsem les espatlles, asquejats o indiferents, esperant que les circumstàncies ens portin lo que no'ns veiem capaços de aconseguir amb el nostre esforç.

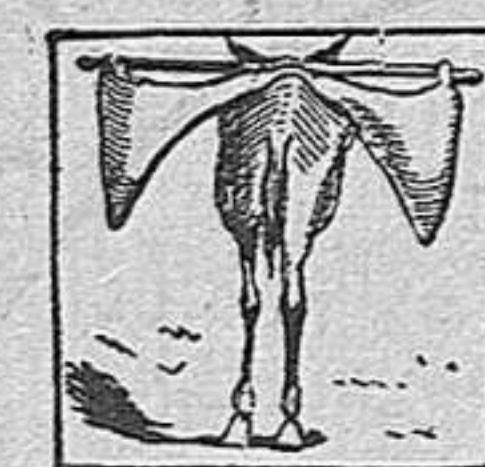
L'actual inacció del partit republicà, produïda per les dissidències que'l debiliten, ve agreujada per aquestes promeses de democratització que fa l'actual Govern, amb més murriesca que bona fe. La resolució d'obligar als aprenents de frare a complir el servei militar, com qualsevol ciutadà, contra'l dictamen del Consell d'Estat, és un bon pèl arrencat al llop; el propòsit que s'anuncia de declarar lliure, a les escoles públiques, l'ensenyança de la doctrina cristiana és, si es veu realitzat, una bona gambada en el camí del progrés. Però aquestes i altres petites dosis de democratització que'ns vé donant en Romanones, són altres tantes galledes d'aigua que reb l'opinió avançada. Tots aturem la nostra tasca, i, alçant el cap, restem en actitud expectant, deixant-nos amansir per un —Pot-ser sí que va de debò!—

Aquesta indecisió general té paralizada completament la política republicana, no avançant en sa creixença els partits novells, ni realitzant-se la sanejadora desaparició dels partits desacreditats, ni logrant-se la necessaria concòrdia entre la gran família republicana. Romanones, entre tant, pot fer el seu camí completament tranquil, sense presses de cap mena, i havent d'agrair-li, per espontànies, totes les miquetes de llibertat que'ns dongui. Per a que tot li vagi pla i llis, fins ningú's recorda ja de demanar-li que obri les Corts.

Decididament ens vindria una forta manxiula per a treure'ns l'ensopiment. Solament el fuet d'en Cierva podria tornar-nos les perdudes energies i fer-nos recobrar aquest seny que hem perdut, precisament quan més falta ens feia pensar amb enteniment i obrar amb voluntat.

JEPH DE JESUS

Lo que va d'ahir a avui

OT just començades les negociacions per a dur a cap una coalició entre les dretes, ja cada un dels bàndols contractants tira pel seu cantó, esdevenint les converses preliminaris un mercat de Calaf, en el qual ningú s'entén.

La *cabra sempre tira al monté*, resa un adagi castellà. Per a no desmentir la seva filiació, per a quedar bé amb el seu passat reaccionari, també, en les eleccions provincials que tenim damunt, ha volgut la «Lliga» pactar una solidaritat electoral amb els elements carcundes. Bonica manera de sumar simpaties, per a obtenir, un dia, l'ajuda i la voluntat del poble!

Tampoc aquesta vegada ha volgut la «Lliga» prescindir dels caminadors. Els tradicionalistes, els conservadors, els integristes i els prohoms de la «Defensa Social», han fet veure a la «Lliga» lo convenient que per ella fóra mancomunat els vots d'uns i altres. «Amb tot i les paleses mostres de fatxenderia que continuament donem uns i altres, malgrat alabar-nos seguidament d'ésser els més i els més bons, és lo cert i positiu que res podem separadament. Si volem actuar políticament, si desitgem prendre part activa en la lluita electoral, convé unir-nos, en primer terme; formar lo que'n diríem el quadro, i, una vegada acoblats, no'ns espariti la força i l'argúcia de l'enemic, que per quelcom la Divina Voluntat ha estat sempre al costat nostre».

D'aquest mode raonaven en Solferino i el comte de Santa Maria de Pomés. En aquests termes, o poc menys, estava concebut el document que enviaren a la «Lliga Regionalista», convidant-la a fer un va-i-tot. En una nota continguda al peu se deia que, un cop finida la lluita electoral, pagarien els components l'ar-nica per parts iguals.

Llegida i acceptada que sigué la comunicació, entrà la «Lliga» en pactes amb els seus amics i aliats. Començaren les negociacions, a

basa d'un respecte mutu, que en el fons ningú sentia, però que en les primeres sessions fingí tot-hom a meravella.

A l'hora de deixar llesta la candidatura sorgiren els incidents, els disgustos i els maldecaps. Els del «Círcol Conservador» digueren no transigir si no se'ls donava un candidat. Per la seva part, recabaren, els integristes, el dret a col·locar-ne un altre.

—Per aquesta no hi passem,—objectaren, a la una, els delegats de la «Defensa Social».

Afegint, a continuació:
—Solament en el cas de que's redueixi als integristes, passarem nosaltres per l'humiliació que suposa nomenar un candidat que'ns representi a tots plegats.

—No serà,—clamaren, indignats, els jaumistes.

—Per què?

—Perquè'l lloc en la candidatura correspon de dret al nostre partit. Ningú, fóra de nosaltres, té dret a pretenir ni exigir res. O el senyor que vagi en candidatura en representació dels agrupaments que integren la coalició de les dretes serà del nostre partit, o la solidaritat acaba aquí.

—Es que...
—Prou! O, d'establir-se una deferència, és aquesta per als jaumistes, o ara mateix s'acaba el bròquil. Triïn.—

Davant la fermesa dels carlins, davant la menaça que les seves paraules suposaven, quedaren els reunits amb un pam de nas.

Acordaren, de moment, tornar-se a veure..., parlar, un altre dia, de l'assumpte. Convingueren, no obstant, en oficiar a la «Lliga», explicant lo ocorregut, tot preguntant-li, de passada, que se servís esperar uns dies.

I així està la «Lliga», tant forta, tant valenta i tant altiva un dia, esperant que quatre senyors, que políticament res valen ni signifiquen, se decideixin per a, sense fer un paper ridícol, pendre part en unes eleccions provincials.

Pensar que en Maura els havia tingut por!

X.

Existeix un ateisme profundament seriós i moral, que és infinitament més respectable i més noble que la superstició. — G. Monod.

BATALLADAS

LS temps canvien.

Aquelles idees pacifistes, tant en boga fins fa poc, i preconitzades universalment per totes les mentalitats il·lustres, com a símbol de cultura i civilització,

estàn avui al caire d'una crisi, que pot precipitar-les a la bancarrota definitiva.

Els senyors del *Tiro Nacional*, en vista de l'afició a les armes que entre'l jovent sembla desvetllar-se, pregunten, satisfets:

—Es que s'han arribat a convèncer, els joves, de que en alguns casos pot ésser molt útil el saber com s'encara un mauser?—

«Mauser providencial?», que deia aquell.

I el doctor Mestre, en l'inauguració del museu de productes africans, disertant sobre la conveniència que significa, per als espanyols, l'establir el comerç amb el Marroc, digué que'ls agricultors, industrials i comerciants que anessin a colonitzar aquelles terres, a més de les eines de l'ofici, necessitaven un bon fusell.

Què's sembla, aquest parell de botons, per mostra?

No'ls fan l'efecte de *botons de foc*?

Nosaltres, com a consells pràctics, no hi tenim res que dir; però, com a idees, les trobem *fusellables*.

Acaba de publicar-se la *NOVISSIMA ORTOGRAFIA I VOCABULARI ORTOGRÀFIC*, ordenat i anotat per nostre company en Rovira i Virgili.

En el llibre hi trobareu les Normes d'ortografia catalana que l'«Institut d'Estudis Catalans» ha adoptat, després de concienzuts estudis, i ademés set mil paraules, per a acabar d'esvaïr els dubtes.

Això fa que aquest volum siga el millor consultor de tots aquells que estimin la puresa del llenguatge.

Ara sí que, el qui no escriu correctament, serà perquè no voldrà, o no té sis rals per a

comprar-lo a casa el nostre editor, Antoni López.

En vista de lo molt que abunden els robaments —alguns descaradament escandalosos pel lloc i hora en que's cometen o s'intenten, i per la gosadia dels lladres,—un ciutadà previsor té a punt de publicar en tots els diaris de Barcelona el següent avís:

«Don N. N., habitant al carrer tal, número tants, participa als lladres en general, i als que volten pel districte en particular, per si tenen el gust de fer-li una visita, que a casa seva té en llibertat un goç de presa, més fi de nas que alguns inspectors de policia, i, a més a més, disposa d'un parell de revòlvers de la millor marca i de tret segur».

L'avís està molt bé, i fins és enginyós. Però, sab a lo que s'exposa, aquest simpàtic veí?

A que, mentres pel districte els lladregots se la campen, a ell l'agafin, si no ensenya la llicència per a ús d'armes.

El senyor Dato, en el discurs que pronuncia en l'acte de l'inauguració de la «Caixa de Retiros per als obrers de tramvies», va dedicar frases d'elogi a les *catalanes*.

Aquesta ocurrencia de l'insigne i galán estadista, als senyors consellers de la companyia belga, si la varen entendre, els hi devia fer molt poca gracia.

A qui se li acut, en un àpat pagat per l'«Anònima de Tramvies», anar a fer l'elogi del contrari?

Podia haver alabat, el senyor Dato, als tramvies amb imperial, o a les jardineres de remolc; però, a les *catalanes*...

¡Hombre, hombre!...

A l'endemà d'aquesta ocurrencia, en la picarra d'una casa de banca, vàrem llegir que les noves obligacions de la «Catalana del Gas i Electricitat», que'l dia abans s'havien ofert al públic a 97, se cotitzaven a 98 i 1/2.

Aleshores vàrem creure endevinar el veritable sentit de certs elogis.

Ha començat a Sant Felip Neri una tanda d'exercicis espirituals per a les criades de servei.

Aquests exercicis especials per a les *menegildas* tindran lloc al matí i al vespre.

Ja planyo als senyorets i a les mestresses respectives.

Les del matí tiraran tard la col a l'olla. I les del vespre deixaràn socarrimar les mongetes.

El comitè dels liberals demòcrates barcelonins ha enviat a Madrid el seu president, senyor Julien.

Li han enviat per a que tingui una sentadeta amb en Romanones.

I en Romanones, què?

En Romanones dirà que no'n necessita, de Juliens.

Que amb la sopa de la Presidencia ja'n té prou, per ara.

Un bisbe renyava a un rector perquè vivia amb dues nebotetes, dient-li que'l còdic eclesiàstic prescrivía que l'edat de les serventes dels clergues havia d'arribar a quaranta anys.

El rector va contestar-li:

—Ja veurà..., és que l'una té dinou anys i l'altra vintiu: total, quaranta. Figuri's que vostè llegeix la *Biblia* en un sol volum i jo la llegeixo en dos; és igual...—

El bisbe va pensar tot lo dia en aqueixa resposta de l'aixerit mossèn, i, a l'arribar al vespre, ell que, quina te'n fa?, envia un criat a casa el rector, per a veure si li deixaria, per aquella nit, el primer volum de la *Biblia*.

Resposta del rector:

—Digui-li que l'estic llegint.—

—Altre recado del bisbe:

—Doncs, diu si li podria deixar el segon.—

Resposta del rector:

—Digui-li que'l segon volum encara l'haig de tallar... i que ho faré jo mateix, per a estalviar-li feina.

LA SETMANA MEXICANA

¡Fuselleu-vos els uns als altres!
(Evangeli americà.)

No us han contat com el passa, el temps, la gent d'allà baix? Val la pena de sentir-ho: veureu que és original!

El dilluns, als amics rojos, els puja la mosca al nas;

agafen el seu «winchester», surten al carrer bufant, i, aquí foc i allà descàrrega, i regirant tots els caus on els contraris s'oculten, fusellen als amics blancs.

El dimars, els blancs que resten, molt justament indignats, ocupen les avingudes i les plaçes principals, i, «ara les pagareu juntes!», i, «aguanta aquest!», i pim! pam!, queden, en dos o tres hores, tots els rojos fusellats.

El dimecres, els de Chuta, creient que'ls de Guanaján mereixen que se'ls fuselli, els enrotllen, i... ja està: si voleu veure cadavres allí teniu l'estenall que'ls tremendos chutalesos al retirar-se han deixat.

El dijous, com és molt lògic, els valents de Guanaján van a sorprendre als de Chuta, amb el plan deliberat de torna'ls-hi la pilota, i amb tanta destresa ho fan, que'ls descuidats chutalesos són a milers fusellats.

El divendres, els ortigas, els sin-sin, els alacrans, els de la Vega Risueña i els del Gran Cañaveral, fusellen als gari-gari, als del Rincón de la Paz, als partidaris d'en Cueto i als defensors del Palmar.

El dissabte, els gari-gari, els del Rincón de la Paz, els partidaris d'en Cueto i els defensors del Palmar, van a fusellar als ortigas, als sin-sin, als alacrans, als de la Vega Risueña i als del Gran Cañaveral.

El diumenge... Al sè aquest dia els fusells resten parats, i no per falta de ganés, sinó per motius més alts. Perquè—quasi ni caldria que ho acabés d'explicar— a qui voleu que's fuselli si tot-hom ja és fusellat?

C. GUMA

La vaga pel sufragi

Per al dia 14 d'Abril vinent ha senyalat el partit obrer de Bèlgica la vaga general. Quina és la causa d'aquesta vaga? És una qüestió política: el plet del sufragi universal.

A Bèlgica, en realitat, el sufragi universal ja existeix fa una trentena d'anys. Però no hi ha igualtat de sufragi. Existeixen electors amb un vot, electors amb dos vots i electors amb tres vots. Esser pare de família dona un vot més. Tenir un títol acadèmic, dona un altre vot. Això és lo que s'anomena *vot plural*. Aquest sistema afavoreix a les classes conservadores i permet al partit catòlic belga mantenir al parlament una petita majoria, gracies a la qual se sosté en el poder, malgrat representar en el país una minoria numèrica.

Doncs per a obtenir l'igualtat del sufragi, que faria créixer fortament la força del proletariat belga, els obrers van resoldre a una vaga general formidable, les conseqüències de la qual poden ésser greus i trascendentals.

«Blastemia!» cridaràn, de segur, els creients en el dogma del caràcter *no-polític* del socialisme. «Què és això de barrejar impiament la política i els sindicats. fent servir l'arma sindical per a un objecte polític?»

Es feina sobrer a d'aplicar els dogmes rígids a la vida flexible. Els obrers belgues, a l'anar a la vaga general pel sufragi, podran mancar a les teories del sindicalisme, però realitzaràn un gran acte cívic, del qual seràn ells mateixos els primers beneficiats. D'altra part, si es vol donar una significació extra-democràtica a la lluita pel sufragi universal, pot dir-se, com deia filosòficament el sindicalista Lagardelle davant de la lluita pel sufragi a l'Hongria, que aquesta qüestió del vot *materalitza* l'oposició entre'l conservadurisme i el proletariat.

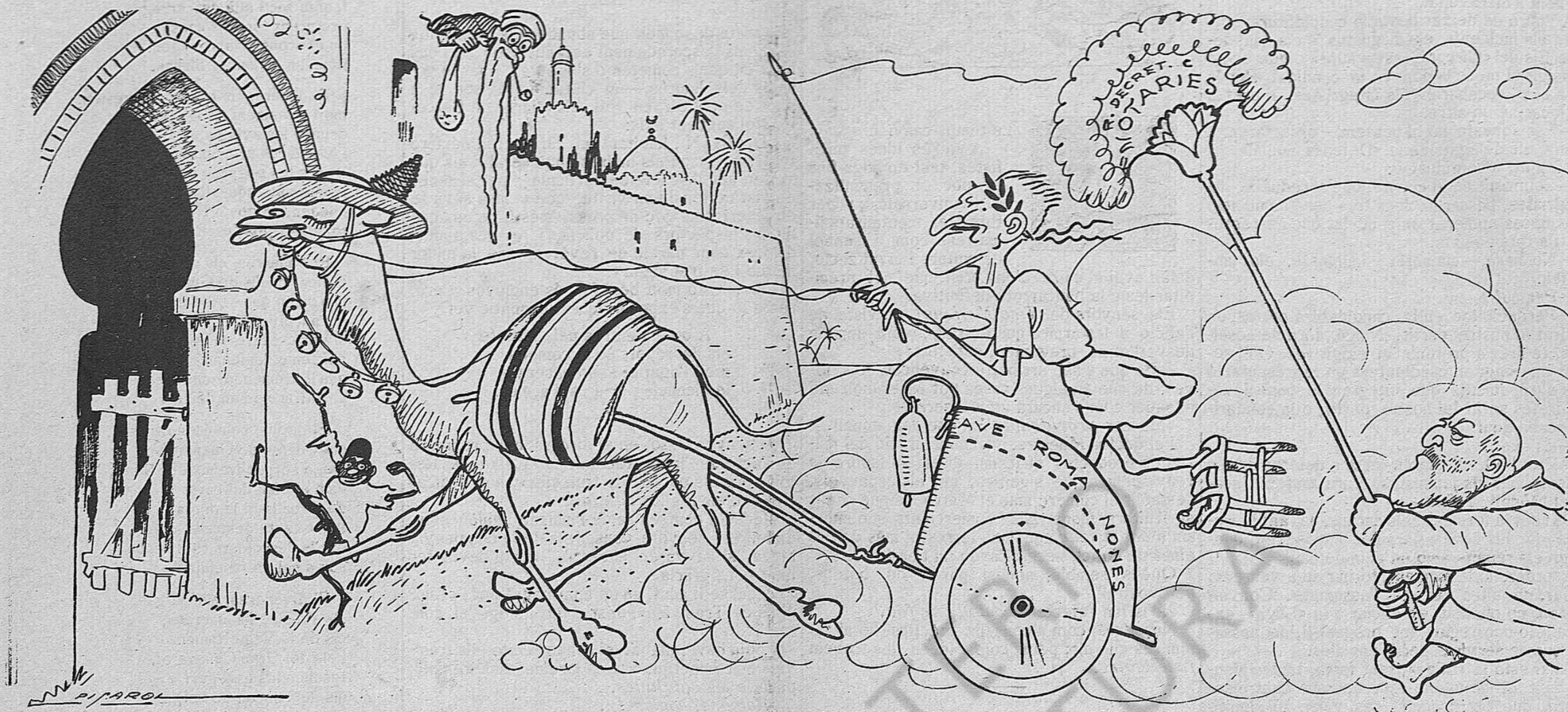
A. R. I V.

Dato... insignificant

—Ah, són els segadors?... I doncs, que no duen falç, ara?
—Oh, esperis... La tenen a cà l'esmolet.

A Tetuan

Entrada triomfal del nou Sultà, després de la victòria.

En vigílies d'eleccions

S'acosten les eleccions de diputats provincials. Poques vegades amb tanta calma i amb una indiferència tant gran, el cos electoral les havia esperades. I és que aquesta volta els partits polítics no han pas sabut despertar l'entusiasme dels electors. Cap agrupació política de les que lluiten en les properes eleccions pot dir, en veritat, que vagi a la lluita per la puresa de la seva doctrina.

La «Lliga Regionalista» fa un contuberni immoral amb els partits centralistes i amb els odiats carlins, i aquells i aquests se barallen per un lloc que'ls hi cedeix la primera com per almoïna. Ni els soldats de rengle regionalistes, ni els de la «Defensa social», ni els jaumistes i integristes, poden estar contents d'un pastitxo així.

Per altra part, les esquerres no s'han sabut pas avenir. Els republicans reformistes són els que més s'en playen; els radicals tampoc despleguen aquell braó d'altres ocasions, i els nacionalistes, recabant un puritanisme tal vegada inoportú, són els únics que sembla tinguin un poc d'entusiasme i estiguin convençuts de que han ben obrat. En el fons, però, en tots aquests camps democràtics regna alguna discrepància de criteri.

L'única bandera que podia portar als electors amb fè i decisió a les urnes, era la democràtica i lliberal, sense adjectius, aixecada enfront els reaccionaris de tota mena, més o menys dissimulats.

Això no ha pogut ésser; nosaltres ho lamentem pel bon nom de Barcelona, que té fama de progressiva i republicana.

Per damunt de totes les raons que s'aleguen per a justificar la desunió dels republicans, nosaltres hi osem la vergonya d'un possible triomf de les dretes. Aqueix es nostre sentir, malgrat respectar el criteri que alguns amics nostres sustenten en contra.

Tenim confiança, però, que'l nostre poble sabrà complir amb el seu deure i fer impossible el triomf dels enemics de la llibertat.

París es publica un periòdic, titolat *Le Mariage*, quin únic objecte és provocar casaments entre'ls subscriptors i les subscriptores del mateix.

Aquest nou aspecte de premsa prosperarà aquí també, segurament, sobre tot entre'ls catòlics.

I és natural que succeeixi. Com que quants més casoris, tindràn més bateigs i més enteraments!...

Ja veuràn com, així que se'n enteri, el recor de Santa Agna adoptarà el sistema.

Encara que sols siga per a fer la competen-

Tot queda a casa

— Per què plores, ara?
— Perque me n'hauré de confessar!
— Per això?... I que no't pots venir a confessar amb mi?

cia als jesuïtes, que són, avui, els que col·loquen més setmesons entre les nostres classes aristocràtiques.

El *Ejército Español*, en un article que ha publicat a propòsit de lo de les notaries, ha dit que'ls segadors d'aquí, de tant esmolat les falgas, les tenen convertides en senzilla fulla de llauana.

Això pot-ser és veritat, i ens hem d'alegrar tots de que ho siga.

Perque, si bé amb una fulla de llauana no pot esbotzar-se una porta de ferro, es poden produir efectes més senzills, però no menys útils per a l'humanitat.

Ajuntant aquestes fulles de llauana, amb el soldador, s'en pot fé una olla molt grossa per a bullir-hi sigrons.

A l'hora de tancar la nostra edició els carrers de Barcelona presenten un aspecte imponent. Obeint a la consigna de l'«Unió Gremial», totes les portes de les botigues són fermades, com a protesta de la compra d'aigües de Dos Riús, que tracta de realitzar el nostre Ajuntament.

En les vies més cèntriques circulen nombroses colles que comenten la unanimitat de la manifestació, hostil al Municipi que tant mal administra els interessos de la ciutat, i tant poc se preocupa de la salut pública.

Als frescals excursionistes que riuen perque ha nevat, voldríem veure'ls la cara si, per guanyà un trist jornal, a anar pel món, prims de roba, se vegessin obligats.

Rectificació.

Els «intransigents» no's retiren tots a Poblet com erradament havíem significat en aquestes mateixes columnes.

Molt al contrari. Els «intransigents» inauguren un nou casinet a la rambla del Mig.

Ja'ls tenim al mig, doncs..., com el dijous!

Amb motiu de les obres de l'església del Carme en construcció, fa molt temps que cau una veritable pluja de duros al palau episcopal. Així va el món de les misses.

El Bisbe, vinga fer pregaries per a afavorir als pagesos.

I, els pagesos, vinga fer-ne per al Bisbe. Però, tot és hù la pluja dels uns o la de l'altre!

El «Centre de Molestia Social de Nostra Senyora de la Bonanova» treballa desesperadament per a fer un bon paper en les properes eleccions provincials.

De la Bonanova?
Els rai, que ho tenen bé!
Que comencin a enganxar fragments de persona. Molt serà que, amb tants braços i cames

i caps com hi hà en la capella d'exvotos, no puguin arribar a construir un bon cos... electoral.

D'eleccions.
Els conservadors de l'industriosa Sabadell presenten al senyor Barata.
Barata, eh?
Tant mateix deu ésser una candidatura de poc preu!

Cavallers: Gepic: Els versos estan regularment ben fets, per lo que toca a la forma. Lo que no m'agrada és les coses que diuen, no sempre de bon gust. L'acudit no va, i, la xarada, veurem.—Jaume Gil: Entra en cartera, per a fer-se la tria corresponent quan siga arribada l'hora.—Joan Antic Puqui: Prengui bona nota de lo que diem al seu veí de més amunt.—Ricard Torres i Font: Tantes mercès pel *piropo*, però el seu dibuix no té condicions. Practiqui's un xic més abans d'intentar la col·laboració en cap periòdic.—Josep Bernet Torras: Llegida amb més calma, la seva *Quaresmal*, m'ha semblat molt fluixa.—A. Barberà Blas: Agraim l'ofici, però no podem reproduir-lo per manca d'espai.—J. P.: No hi hà de què donar-les. Perdoni si no insistim; és perque no disposem de lloc.—T. Hicart: Home, home!... Diu tant poca cosa, tot això!...—F. C.: És molt probable. Dic que és molt probable, perque és molt curta.—J. C.: Sense'l *visto-bueno* del nostre corresponent, és impossible.—C. E.: Si hi cab, si, senyor.—E. C.: La carta és intel·ligible. No podria fer-se-les escriure per algú que sapigués sintaxi?—Joan Badell: Lo mateix li dic.

ACABA DE SORTIR

NOVÍSSIMA
ORTOGRAFIA CATALANA

VOCABULARI ORTOGRÀFIC
segons les NORMES del
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
i les obres i treballs dels millors filòlegs
ordenat i anotat per
A. ROVIRA I VIRGILI

Un volum en 8.ª de 85 pàgines, «cartoné»
Ptes. 1'50

NOTA: En el mateix volum van incloses les «NORMES» publicades per l'Institut.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a